

Davidskolens undervisningsplan i historie og samfundsfag

Grundlag

Historie i et kristent perspektiv

- indeholder et lineært syn på historien fra skabelse til Jesu genkomst og har et evighedsperspektiv.
- ser Gud som historiens herre. Gud er opretholdende og aktivt handlende. Gud er ikke underlagt historiens gang. Han kan gribe ind i historien.
- erkender, at kampen mellem Gud og Satan ligger i historiens plan, ikke adskilt fra historien.
- ser ikke historien som Guds endegyldige vilje. Mennesket er skabt til at handle og derfor involveret i historiens gang.
- hævder, at selv om mennesket spiller en aktiv rolle i historien, ændrer det ikke ved, at Gud er historiens subjekt.
- kan ikke beskrive, *hvordan* Gud styrer, men kan dog ane Guds finger i historien.
- kan ikke bruge Gud i argumentationen, når der tales om historiens årsag/virknings-sammenhænge.
- hævder, at ligesom der ikke findes en naturvidenskabelig objektivitet, findes der heller ikke en historisk objektivitet.
- skal være saglig i fremlæggelsen.

Davidskolens undervisningsplan i historie

På Davidskolen ønsker vi at lade eleverne få mulighed for at gå op til folkeskolens afsluttende prøver i historie og samfundsfag. Vi finder det derfor naturligt, at vi på Davidskolen forpligter os på Fællesmål II's trin- og slutmål (se bilag 1). Samtidig ønsker vi at gå til fagene ud fra et kristent grundsyn (se bilag 2).

Når det gælder læseplanens praktiske indhold på de forskellige klassetrin, følger vi nedenstående plan. Vi mener, det er vigtigt – bl.a. af hensyn til evt. lærerskift i faget – at man i læseplanen kan se, hvad der på hvert klassetrin er gennemgået.

Nedenstående plan er udarbejdet under forudsætning af, at faget historie har følgende ugentlig timetal på Davidskolen:

3.kl.	1 time
4.kl.	1 time
5.kl.	1 time
6.kl.	2 timer
7.kl.	2 timer
8.kl.	2 timer
9.kl.	1 time

3. – 4. klassetrin

Nedenstående plan for undervisningen i 3. – 4. klasse skal betragtes som hovedpunkterne i undervisningen. Det står læreren frit for at inddrage andre historiske emner og temaer i undervisningen. Undervisningen må gerne have en praktisk indfaldsvinkel. Læreren opfordres i øvrigt til at tage eleverne med til relevante udstillinger, udgravninger m.v.

HISTORIE I 3. KLASSE

Danmarks oldtid, herunder Ertebøllekulturen¹ – gerne behandlet fra en konkret, praktisk vinkel *

Sagntiden

Spor fra fortiden i lokalområdet

Familie, slægt og fællesskaber

Bys og/eller byers lokalhistorie

Trafikmidlernes udvikling **

Opfindelser

Opdagelsesrejser

Ideer til aktiviteter, besøg

* Nylars jættestue, Ibsker jættestue, Gryet bautasten, Louisenlund bautasten

** Aakirkeby Automobilmuseum

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

HISTORIE I 4. KLASSE

Dagligliv i Danmark fra middelalder til i dag *

- herunder kirker og klostre, bondegård og herregård, borger og erhverv

Landbruget og bondens liv gennem tiderne

Det daglige brød

Børns forhold gennem tiderne

Skolens historie**

Hvor ved vi det fra? (om historiske kilder)

Bornholms historie

Ideer til aktiviteter, besøg

* Nylars kirke, Rosenkranskirken i Aakirkeby, Hammershus m. guide

** Skolestuen på Bornholms museum, bogen Ole Bole

5. – 8. klassetrin

I 5. – 8. klasse må der lægges vægt på den kronologiske historie. Følgende emner, begivenheder og temaer behandles, om ikke alle lige dybtgående. Andre emner end de nævnte kan også inddrages i undervisningen.

HISTORIE I 5. KLASSE

Historie i 5. klasse omfatter perioden fra oldtiden til 1400-tallet.

Danmarks oldtid, herunder solvognen³ *

Vikingetiden

Kristendommens komme til Danmark, herunder Jelling-stenen⁵

Svend Estridsen og hans sønner

Valdemarstiden, herunder Absalon⁶ (konge og kirke)

Det middelalderlige samfund **

Borgerkrig, landet pantsat og delt

Kalmarunionen⁷

Udenlandske emner

Ægypten i oldtiden, herunder Tutankhamon²

Ideer til aktiviteter, besøg

* Madsebakke helleristninger v/ Hammershus

** Middelaldercentret , Østerlars kirke, Aa kirke

HISTORIE I 6. KLASSE

Historie i 6. klasse omfatter perioden fra slutningen af 1400-tallet til slutningen af 1700-tallet.

Reformationen i Danmark⁹

Norden på Christian d. 2.s tid

Grevens fejde

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

Danmark i renæssancen
Christian d. 4.¹⁰
Svenskekrigene
Statskuppet i 1660¹² og enevældens tid
Oplysningstiden
Christiansøs historie*

Udenlandske emner

Den romerske republik og kejsertid, herunder kejser Augustus⁴
Den romersk-katolske kirke i middelalderen
Martin Luther
De store opdagelsesrejser, herunder Christoffer Columbus⁸
30-års krigen i Europa, herunder Den Westfalske Fred¹¹

Ideer til aktiviteter, besøg

*Tur til Christiansø

HISTORIE I 7. KLASSE

Historie i 7. klasse omfatter perioden fra slutningen af 1700-tallet til 1914.

Landboreformerne i Danmark og stavnsbåndets ophævelse¹³
Englandskrigene, herunder Københavns bombardement¹⁶ og tabet af Norge
Grundloven 1849¹⁷
De slesvigske krige, herunder stormen på Dybbøl 1864¹⁸
Provisorietiden
Den folkelige vækkelse (Grundtvig, højskolen, andelsbevægelsen, den kristne vækkelse)

Udenlandske emner

Den industrielle revolution (specielt England)*
Den franske revolution, herunder stormen på Bastillen¹⁴
Ophævelse af slavehandlen¹⁵

Ideer til aktiviteter, besøg

* Bornholms museum – Bornholmerure i industriel produktion m.m. (se også tilhørende opgaver på nettet)

HISTORIE I 8. KLASSE

Historie i 8. klasse omfatter perioden fra 1914 til 1968.

Arbejderbevægelsen fra Pio til i dag, herunder slaget på Fælleden¹⁹
Systemskiftet 1901²⁰
Kvindes valgret²¹
Genforeningen²²
Krisen i 30'erne og Kanslergadeforliget²³
Den tyske besættelse af Danmark, herunder augustoprøret og jødeaktionen 1943²⁴
Bornholm i krig*

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

Ideer til aktiviteter, besøg

* Byvandring i Nexø m. guide. Start på Nexø museum

Udenlandske emner

Første verdenskrig

Verdenskrisen

Hitlers Tyskland

Anden verdenskrig

FN's verdenserklæring om menneskerettigheder²⁵

Jødernes historie fra år 70 til i dag

Den kolde krig

HISTORIE I 9. KLASSE

Historie i 9. klasse omfatter perioden fra 1968 til i dag samt tværgående emner og temaer. Emner og temaer vælges i samråd med eleverne.

Ungdomsoprøret 1968

Energikrisen 1973²⁶

Maastricht 1992²⁸

Globalisering³⁰

Udenlandske emner

Øst-Vest dialog

Murens fald²⁷

11. september 2001²⁹

Forslag til tværgående emner og temaer

Demokratiets historie, herunder det græske demokrati, grundloven, folkestyre, mindretalsret

Kildelæsning, kildekritik

De nummererede emner henviser til folkeskolens kanonpunkter i faget.

Davidskolens undervisningsplan i samfundsfag

På Davidskolen ønsker vi at lade eleverne få mulighed for at gå op til folkeskolens afsluttende prøver i historie og samfundsfag. Vi finder det derfor naturligt, at vi på Davidskolen forpligter os på Fællesmål II's trin- og slutmål (se bilag 1). Samtidig ønsker vi at gå til fagene ud fra et kristent grundsyn (se bilag 2).

Nedenstående plan er udarbejdet under forudsætning af, at faget samfundsfag har følgende ugentligt timetal på Davidskolen:

8. kl.	1 time
9. kl.	2 timer

SAMFUNDSFAG I 8. KLASSE

I samfundsfag i 8. og 9. klasse behandles væsentlige dele af følgende emner i undervisningen. Der er mulighed for at supplere undervisningen med andre emner og temaer i samråd med eleverne.

Identitetsdannelse
Kultur og kulturmøder
Den tredelte magt
Domstolene og deres funktioner*
Kriminalitet
Kommune** og regioner
Medier og mediers magt***
Miljø og energi, bæredygtig udvikling

Ideer til aktiviteter, besøg

* Overvære retssag

** Besøg på rådhuset og kommunale institutioner. Besøg af lokalpolitikere.

*** Besøge lokale mediehuse

SAMFUNDSFAG I 9. KLASSE

Demokrati og demokratiske processer
Det politiske system i Danmark
Ideologier
De politiske partier*
Folketinget, folkestyre, parlamentarisme**
Arbejdsmarkedets organisationer og deres arbejde***
Velfærdssamfundet
EU og de internationale organisationer
Dansk økonomi, erhvervs- og produktionsstruktur

Ideer til aktiviteter, besøg

* Besøg af politikere

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

** Besøge Folketinget

*** Besøg af fagforeningskonsulent

**** Besøg af Check Point One – forsvarrets undervisningsafdeling

Davidskolens undervisningsplan i historie og samfundsfag Bilag 1

Delmål - historie - synoptisk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Delmål efter 4. klassetrin

- fortælle om familie, slægt og fællesskaber og berette om episoder, der har haft betydning for familiens liv
- fortælle om spor fra fortiden i lokalområdet og gengive dem i tegning og dramaform
- kende til hverdagen i andre kulturer

Delmål efter 6. klassetrin

- fortælle om magtforholdet mellem konge og kirke i Danmark
- fortælle om mødet mellem europæerne og andre folk og forklare magt forholdene
- kunne påvise udenlandsk indflydelse på udviklingen i Danmark på erhvervmæssige og kulturelle områder
- gengive eksempler på dansk indflydelse i udlandet og karakterisere mødet mellem dansk og fremmed kultur
- fortælle om kendte danske kvinder og mænd og vurdere, om deres indsats kan spores i dag
- beskrive samspillet

Delmål efter 9. klassetrin

- sammenligne nutidige levevilkår i Danmark med andre lande og diskutere de historiske årsager til forskellene
- give eksempler på, at en periodes fremherskende værdier og holdninger kan forklare afgørende begivenheder og samfundsforandringer
- karakterisere forskellige typer af ind- og udvandring og diskutere kulturmødets positive og negative sider
- kende forskellige demokratiformer og tage stilling til, hvilke rettigheder og pligter de giver den enkelte
- kunne beskrive forskellige tidsaldres former for magtanvendelse og diskutere begrundelser og konsekvenser
- kende forskellige måder at

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

Delmål efter 4. klassetrin

Delmål efter 6. klassetrin

mellem den enkelte, grupper og det nationale fællesskab i et udviklingsperspektiv

Delmål efter 9. klassetrin

løse konflikter på i tid og rum og vurdere effekten af forskellige fredsbevarende og konfliktløsende aktiviteter

Kronologisk overblik

Delmål efter 4. klassetrin

- gengive historiske fortællinger fra dansk historie
- etablere en tidsfrise og relatere den til egen livsverden

Delmål efter 6. klassetrin

- beskrive, hvorledes Danmarks historie indgår i samspil med verden udenfor
- kende betegnelser for tidsepoker og kunne placere dem i en absolut kronologisk sammenhæng

Delmål efter 9. klassetrin

- kunne sammenligne egne livsbetingelser med foregående slægtleds og diskutere, hvilke forhold der er ens, hvilke der er forskellige og baggrunden herfor
- forklare, hvorfor den historiske udvikling i nogle perioder var præget af kontinuitet og i andre af brud

Fortolkning og formidling

Delmål efter 4. klassetrin

- fortælle om sammenhænge mellem materielle kår og hverdagsliv
- opsøge viden om fortiden i forskellige typer medier

Delmål efter 6. klassetrin

- formulere enkle historiske problemstillinger og diskutere forskellige tolkninger af fortiden
- anvende kildekritiske begreber og diskutere med hvilken sikkerhed, fortiden kan beskrives
- selv formulere historiske fortællinger og selv etablere historiske scenarier på baggrund af erhvervet viden

Delmål efter 9. klassetrin

- formulere historiske problemstillinger og præsentere løsningsforslag hertil
- søge oplysninger i forskellige medier og kunne bearbejde disse oplysninger og vurdere deres kildeværdi

Slutmål historie

Udviklings- og sammenhængsforståelse

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for begivenheder og argumentere for sammenhænge fra dansk historie og sætte disse i relation til omverdenens historie
- forklare forskellige måder at organisere et samfund på og underbygge med lokale, nationale, nordiske og globale eksempler
- gøre rede for og drøfte sammenhænge mellem produktion, forbrug og ressourcer i forskellige historiske perioder
- forholde sig til eksempler på kulturmøder og kultursammenstød i dansk, europæisk og global sammenhæng.

Kronologisk overblik

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for almindelige betegnelser for tidsepoker og placere dem kronologisk
- karakterisere sammenhænge mellem historiske begivenheder og den tid, som de foregår i
- indgå i diskussion om forandringer i forskellige perioders opfattelser af magt og ret, herunder regulering af forholdet mellem den enkelte og fællesskabet.

Fortolkning og formidling

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- analysere eksempler på brug af historie fra alle perioder
- definere almindeligt brugte historiske begreber og anvende kildekritik
- indkredse historiske emner og temaer og indgå i dialog herom
- formulere relevante spørgsmål til emner og temaer og begrunde mulige løsningsforslag
- søge oplysninger i forskellige fremstillinger og ved hjælp af historiske begreber og metoder og at bearbejde disse oplysninger
- vurdere troværdighed af forskellige fremstillinger, som gives af fortiden
- udforme historiske fortællinger, der tolker dele af historiens udviklingsforløb.

Delmål - samfundsfag - synoptisk

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

Politik. Magt, beslutningsprocesser og demokrati

Delmål efter 9. klassesettrin

- give eksempler på demokratiske og ikke-demokratiske styreformer og aktionsformer
- skelne mellem opfattelser, der betoner direkte og repræsentativt demokrati, og opfattelser der betoner politiske rettigheder og politisk deltagelse
- gøre rede for forskellige former for magt og ressourcer og give eksempler på, hvordan de har betydning for borgernes mulighed for politisk deltagelse, og hvordan de kan have indflydelse på politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- gøre rede for ideen om retsstaten og borgerens retssikkerhed og diskutere betydningen af borgerens retssikkerhed i et demokrati
- give eksempler på og forklare, hvordan politiske synspunkter kan være knyttet til social og økonomisk placering, til alder og køn og etnicitet og religion
- gøre rede for de centrale politiske institutioner i EU og diskutere samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i Danmark og EU
- give eksempler på internationale organisationer og aftaler, som Danmark deltager i, og diskutere FN's og NATO's betydning for konflikt og samarbejde på globalt plan
- gøre rede for de rettigheder og pligter, borgeren i Danmark har efter grundloven
- give eksempler på politiske partier, interesseorganisationer og græsrodsbevægelser og anvende tilgængelige informationsbaser til at belyse sådanne organisationers synspunkter og interesser
- give eksempler på brug af politisk retorik i den offentlige debat og forklare, hvordan politiske nyheder kan påvirke den politiske proces
- gøre rede for hovedsynspunkter i de klassiske politiske ideologier (konservatisme, liberalisme, socialliberalisme, socialisme) og for hovedsynspunkter hos forskellige politiske partier i dag
- gøre rede for begrebet parlamentarisme og for hovedtræk i grundlovens bestemmelser om

Delmål efter 9. klassesettrin

styreformens i Danmark, herunder magtens tredeling

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Delmål efter 9. klassesettrin

- redegøre for hovedtræk ved udviklingen inden for den primære, sekundære og tertiære sektor
- redegøre for de forskellige positioner i det økonomiske kredsløb
- redegøre for hovedprincipperne i markeds- og planøkonomi
- redegøre for den økonomiske globalisering
- redegøre for udbuds- og efterspørgselsiden i en markedsøkonomi
- redegøre for centrale velfærdsprincipper og velfærdsmodeller
- forklare sammenhængen mellem aktørers økonomisk position og aktørens interesser og ideologier i det danske og globale samfund
- redegøre for hovedprincipper i bæredygtig udvikling
- forklare betydningen af forbruger- og producentadfærd for belastningen af miljø og naturgrundlag
- redegøre for centrale problemstillinger knyttet til sammenhænge mellem økonomisk vækst og miljø
- give eksempler på væsentlige interesseorganisationer inden for de tre sektorer
- redegøre for, hvordan stat, regioner og kommuner varetager opgaver i forhold til den danske velfærdsstat

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Delmål efter 9. klassesettrin

- give eksempler på sociale klasser eller grupper og på sociale og kulturelle fællesskaber
- give eksempler på forhold, der medvirker til dannelsen af forskellige roller i samfundet
- anvende deres viden om sociale og kulturelle forhold som baggrund for at diskutere sociale

Delmål efter 9. klassesettrin

problemer og konflikter

- reflektere over, hvad egne og andres opfattelser af mennesker med anderledes levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger betyder for gensidig accept og samspil i hverdagslivet
- give eksempler på, hvordan uddannelsesinstitutioner bidrager til børns og unges inddragelse eller marginalisering i forhold til samfundet
- fremskaffe empiriske oplysninger, der beskriver forskelle og ligheder i befolkningens levevilkår, levevis, tilhørsforhold og forestillinger
- give eksempler på sociale konflikter i det moderne samfund
- give eksempler på sociale institutioner og sociale normer
- reflektere over betydningen af at tage del i eller stå uden for det økonomiske, politiske og sociale

Slutmål samfundsfag

Politik. Magt, beslutningsprocesser og demokrati

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for forskellige opfattelser af demokratiet som politisk idé og styreform
- redegøre for hovedtræk i det danske politiske system og dets historie, for parlamentarisme og for samspillet mellem de politiske beslutningsprocesser i EU og Danmark
- give eksempler på, hvordan forskellige former for magt og ressourcer har indflydelse på politisk deltagelse og politiske beslutningsprocesser lokalt, nationalt og globalt
- anvende viden om forskellige politiske aktørers synspunkter og interesser til at forstå og forklare politiske udsagn i den offentlige debat
- se sammenhænge mellem politiske synspunkter og økonomiske, sociale og kulturelle placeringer og interesser
- reflektere over Danmarks deltagelse i det europæiske samarbejde i EU i et demokratisk perspektiv
- reflektere over mediernes rolle som selvstændige udtryk i den politiske proces
- reflektere over retsstatens betydning for demokratiet
- reflektere over betydningen af egne og andres rettigheder og pligter i et demokratisk samfund.

Økonomi. Produktion, arbejde og forbrug

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- redegøre for hovedtræk i udviklingen i dansk erhvervs- og produktionsstruktur, herunder centrale aktører på arbejdsmarkedet og deres interesser
- redegøre for det økonomiske kredsløb og markedsmekanismen
- redegøre for dansk blandingsøkonomi i en økonomisk globalisering
- redegøre for centrale velfærdsprincipper og typer af velfærdsstater
- redegøre for bæredygtig udvikling set i lyset af økonomisk vækst og miljø
- forstå og forklare udsagn om økonomi set i forhold til forskellige aktørers interesser og ideologier
- reflektere over økonomiens betydning for det danske velfærdssamfund
- reflektere over den økonomiske udviklings betydning for naturgrundlaget
- diskutere mulige handlinger i relation til virkninger af økonomiens globalisering.

Sociale og kulturelle forhold. Socialisering, kultur og identitet

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- gøre rede for væsentlige sociale institutioner, grupper og fællesskaber i det moderne samfund
- give eksempler på, hvordan sociale normer, holdninger og adfærdsformer karakteriserer forskellige sociale grupper og giver anledning til konflikter imellem dem
- forklare, hvordan institutioner for uddannelse og kultur bidrager til socialisering og medborgerskab
- give samfundsmæssige forklaringer på udviklingen af sociale grupper og gruppeidentiteter
- reflektere over betydningen af egne og andres stereotype opfattelser af forskellige grupper
- vurdere sociale og kulturelle forskelles betydning for den globale sameksistens.

Færdigheder på tværs af de tre områder

Undervisningen skal lede frem mod, at eleverne har tilegnet sig kundskaber og færdigheder, der sætter dem i stand til at

- fremskaffe og anvende statistik og anden empiri i behandlingen af samfundsmæssige problemstillinger, blandt andet gennem egne observationer og spørgemetoder
- indgå sagligt i en demokratisk debat om samfundsmæssige problemstillinger og løsningsmuligheder.

Bilag 2

Et inspirationspapir

Fra Foreningen af Kristne Friskolers forord til 'Læseplan i historie'.

De kristne skoler har i en årrække talt om et specifikt kristent historiesyn. Her tænkes på, at et kristent livssyn indeholder et lineært syn på historien fra skabelse til Jesu genkomst. Desuden er evighedsperspektivet bagvedliggende. Gud er historiens herre også ud over frelseshistorien, han er opretholdende og handlende. Endvidere er Gud ikke underlagt historiens gang, når han kan gribe ind i historien. Vi ved ikke, hvordan Gud styrer, men vi kan ane Guds finger i historien.

I forhold til Bibelens frelseshistorie fremtræder Gud som aktivt handlende. Han bruger Kyros som et instrument til at besejre Babylon. Han bruger en folketælling, så Jesus kan fødes i Betlehem. Han lader sin søn komme til verden år 0. Desuden kan vi se påfaldende elementer, som antyder Guds aktive styring af historien. Den romerske tilstedeværelse i Israel og de jødiske diaspora-menigheder bringer hurtigt "de gode nyheder" ud i verden.

Men vi kan ikke bruge Gud i argumentationen, når vi taler om historiens gang. Vi har som mennesker nogle handlemuligheder, og samfundsforståelse og teknologiske opfindelser bringer historiens gang videre. I nogle enkeltsager kan vi bag begivenhederne se Guds aktive handling, fx når undere og helbredelser sker. Men at de fleste kristne kan se Guds handlinger, giver ikke belæg for at konkludere, at Gud på et detaljeret plan styrer historien. Han skabte, og han vil afslutte, når Jesus kommer igen, men mange elementer herimellem har han ladet følge naturlovene og menneskets initiativ, uanset om det er bedende eller gudløst.

Ebbe Kaas har i et bilag til kopimaterialet "Inspiration til Læseplan Historie på kristne skoler", FKF 1998 anført, at et kristent historiesyn opfatter al historie "som en kamp mellem to magter". Et par vigtige setninger anføres her fra artiklen:

- Gud er historiens herre, historiens skaber, men historien er ikke Guds endegyldige vilje.
- Tilværelsen er lovbunden.
- Kampen erkendes og opleves som en kamp mellem forskellige åndsretninger i historien.
- Mennesket er skabt til at handle og derfor involveret i historiens gang.

Ebbe Kaas konkluderer: "Historieundervisningen og historieforståelsen på en kristen friskole er berøring med selve hjerterødderne.", "Historie er livssyn, så det basker. Selvfølgelig... Det er jo synet på selve virkeligheden, eller forestillingen om, hvorfor virkeligheden er, som den er. Derfor har enhver ideologi, enhver religion, ethvert livssyn sin historieopfattelse." Og videre: "Det kristne livs- og menneskesyn indebærer en bestemt historieopfattelse, men ikke en bestemt bestemmelse ... af årsag/virknings-sammenhængen."

Ifølge dr.theol. Kurt Christensens studier af Poul Althaus' teologi i "Erkendelsen af Guds vilje" siger Althaus: "Historien gør os således til redskaber i en plan, som vi slet ikke kender. Det vil sige, at menneskets aktive rolle i historien ikke ophæver det forhold, at det er Gud, der er historiens subjekt. Thi vi ved, at selv gennem vore og andre menneskers fejltagelser og skyld fuldbyrdes dog Guds vilje."

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

Cand.theol. Øjvind Andersen understreger dette syn i sin "Troslære", Oslo 1974: "Kampen mellem Gud og Satan ligger i historiens plan, ikke hinsides historien. Og den kendes i historien som kamp mellem historiske åndsretninger."

På den baggrund kan vi stadig tale om et kristent historiesyn i den forstand, at den er væsentligt forskellig fra et darwinistisk historiesyn, som ser en lige linie fra evolutionsteorien til historiske iagttagelser i dag. Men ordet "-syn" vil i vores postmodernistiske kontekst blive bedømt som skråsikkerhed og postulater. Derfor kunne det være hensigtsmæssigt at ændre sprogbroen i retning af "historie i et kristent perspektiv".

Et andet væsentligt element af et kristent perspektiv på historien er forvalteransvaret, som bygger på kulturbefalingen i 1. Mosebog 1,26-28, og som genfindes som et gennemgående tema i resten af Bibelen, fx i flere af Jesu lignelser eller i Paulus' pastoralbreve. Kristne er forvaltere af "Guds mangfoldige nåde" i forhold til menigheden og af alt, hvad de er blevet betroet i forhold til samfundet. Her skal det blot understreges, at mennesker ikke lever på skrømt, men alle har fået en opgave betroet. I så henseende er vi historieskabende, men inden for de rammer, Gud har udstukket. Her står vi til ansvar for forvaltningen.

Historie er også bibelhistorie. På en kristen skole er det naturligt at anvende Bibelen som historisk kilde. Mange vælger at placere den bibelske historie i kristendomsundervisningen.

Et kristent perspektiv på historie får enkelte konkrete nedslagsområder. Det mest oplagte eksempel er naturligvis Bibelen som historisk kilde. Hvor andre vil afvise undere og Guds indgriben som den tidlige menigheds behov for at statuere eksempler på Jesu guddommelighed, tager vi beretningerne for pålydende, da vi forventer Guds aktive handlinger – og det er handlinger i et historisk perspektiv. Jesu opstandelse er bevidnet, og missionsbevægelsen fra Jerusalem til "jordens ende" er en historisk kendsgerning.

I andre tilfælde, hvor der sker overnaturlige ting, bliver meget udlagt som legender, fantastiske historier om hellige mennesker, men baseret på overtro. Hvordan underviser vi om Poppos jernbyrd? Mange historiebøger kommenterer efterfølgende, at dette er en legende om en hellig mand. Underet kan ikke godkendes som historisk faktum. I et kristent perspektiv er det ikke underligt, at Gud manifesterer sig, når evangeliet skal rækkes videre til nye folkeslag. De beretninger kan vi genkende fra missionshistorien i dag. Derfor underviser kristne skoler om Poppos jernbyrd og andre begivenheder, men tillægger dem historicitet.

Som undervisere på kristne skoler kan vi glimtvis antyde en kristen forklaringsmodel. Vi kan i en dialog byde ind med et evighedsperspektiv i historieundervisningen. Men her vil vi være meget forskellige, da enhver lærer bringer sine egne erfaringer med ind i undervisningen. For at klargøre dilemmaet, som ikke har entydige løsninger, gives her et par eksempler på vinkling af historien med en kristen forklaringsramme til fri diskussion:

- Gud ville efter 2. verdenskrig redde sit folk, så det blev realiseret gennem statens Israels oprettelse.
- En kristen lærer nævner følgende perspektiv i forlængelse af undervisningen om 2. verdenskrig og jødeudryddelserne: Det er tankevækkende, at alle koncentrationslejre har ligget i den del af Europa, som blev mest ødelagt under 2. verdenskrig: Tyskland og de østeuropæiske lande. Det var i øvrigt her, at jerntæppet gik ned i godt 40 år.
- Det er tankevækkende, at der har været ca. 450.000 aborter i Danmark, og vi mangler i dag arbejdskraft i Danmark...
- Tilsyneladende har "sekularisering og politiske surrogatreligioner ... draget Guds retfærdige dom efter sig i de krige, vi har haft i det 20. århundrede (i det protestantiske Europa)". Citat fra Øjvind Andersen, Oslo 1974.

Undervisningsplan for historie og samfundsfag på Davidskolen

Der er ikke en naturvidenskabelig objektivitet, lige som der heller ikke findes en historisk objektivitet, men vi skal være saglige i fremlæggelsen af historiske begivenheder, også i et kristent perspektiv.